

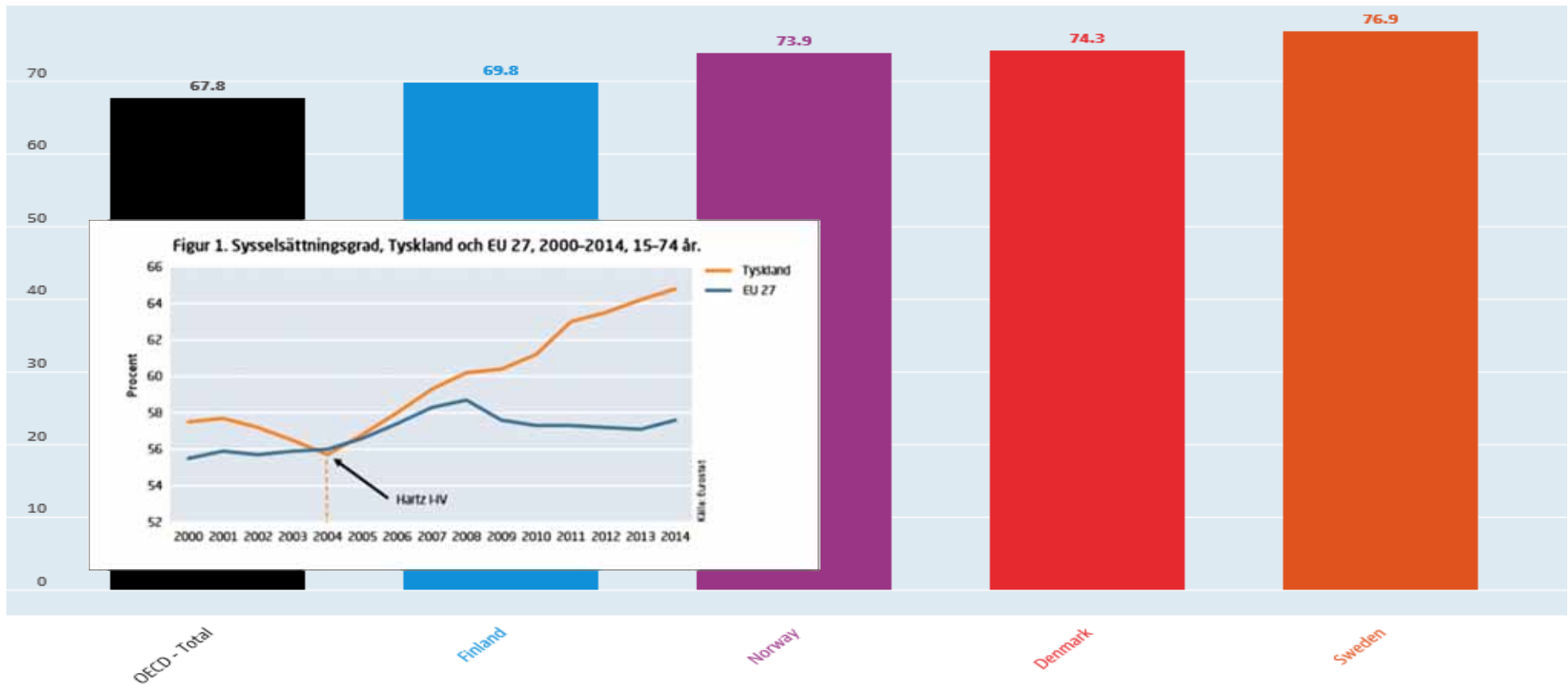

**YRITTÄJYYDEN
PUOLESTA**

Miten työllisyysaste nousee?

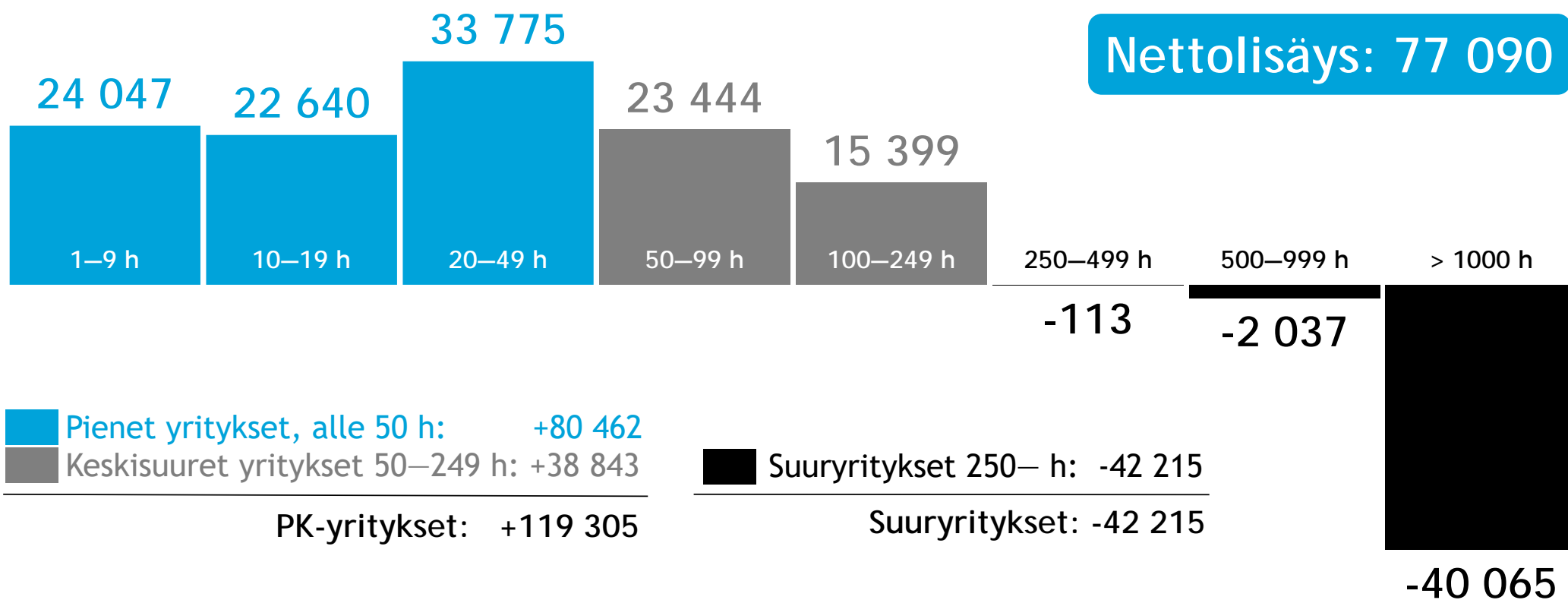
Talousneuvosto
Mikael Pentikäinen
7.2.2018

Työllisyysaste on nostettavissa reformein

Lähde: OECD, havainnot Q3/2017

Työpaikat syntyvät lähinnä pk-yrityksiin (2000-16)

Lähde:

Tilastokeskus. Henkilömäärät muunnettu kokopäiväisiksi työpaikoiksi, pl. maa-, metsä- ja metsätalous.

Ylivoimainen valtaosa yrityksistä on pieniä

0,2 % Suuryritykset (250– hlöä) 591

1,0 % Keskisuuret yritykset (50–249 hlöä) 2 728

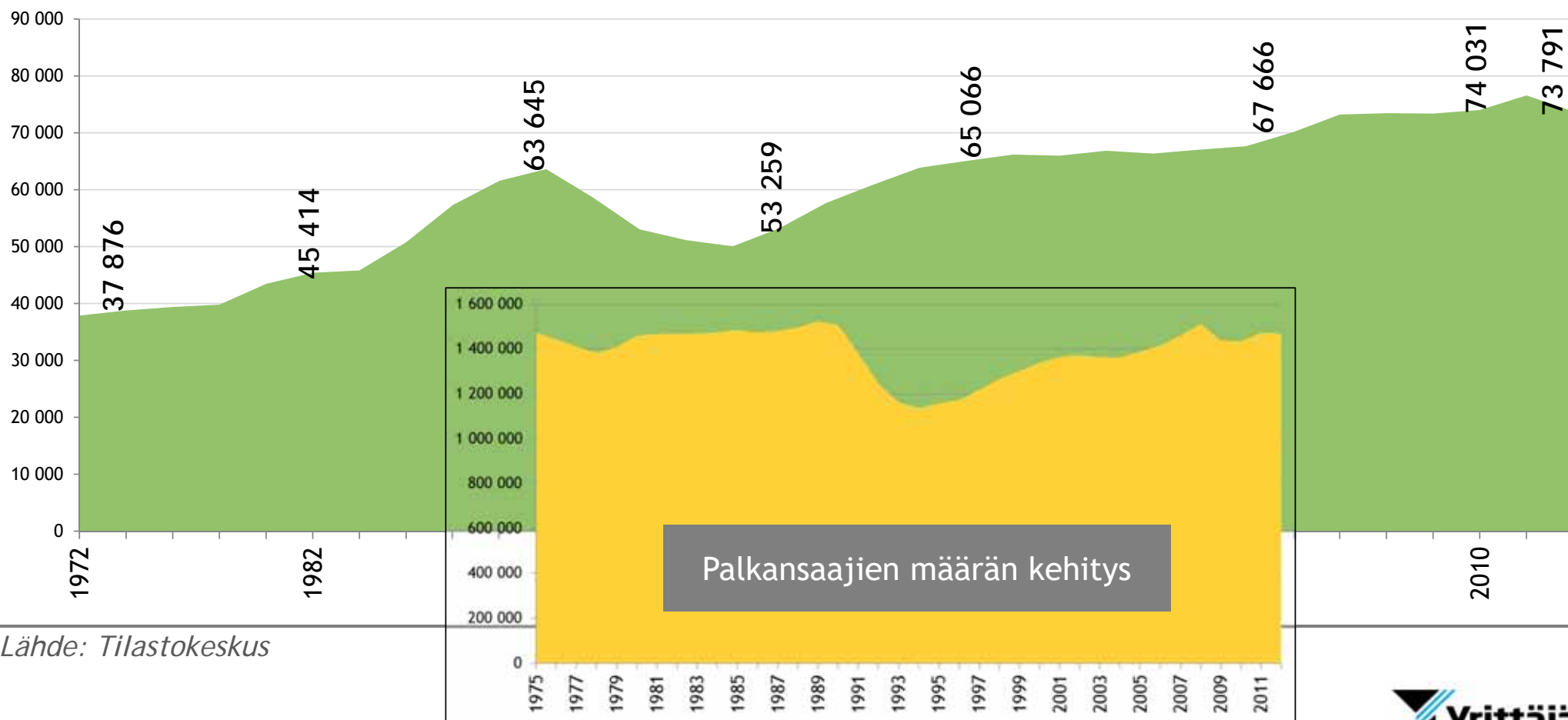
5,5 % Pienyritykset (10–49 hlöä) 15 725

93,3 % Mikroyritykset (1–9 hlöä) 264 519

Yhteensä **283 563** yritystä, pois lukien maa-, metsä- ja kalatalous

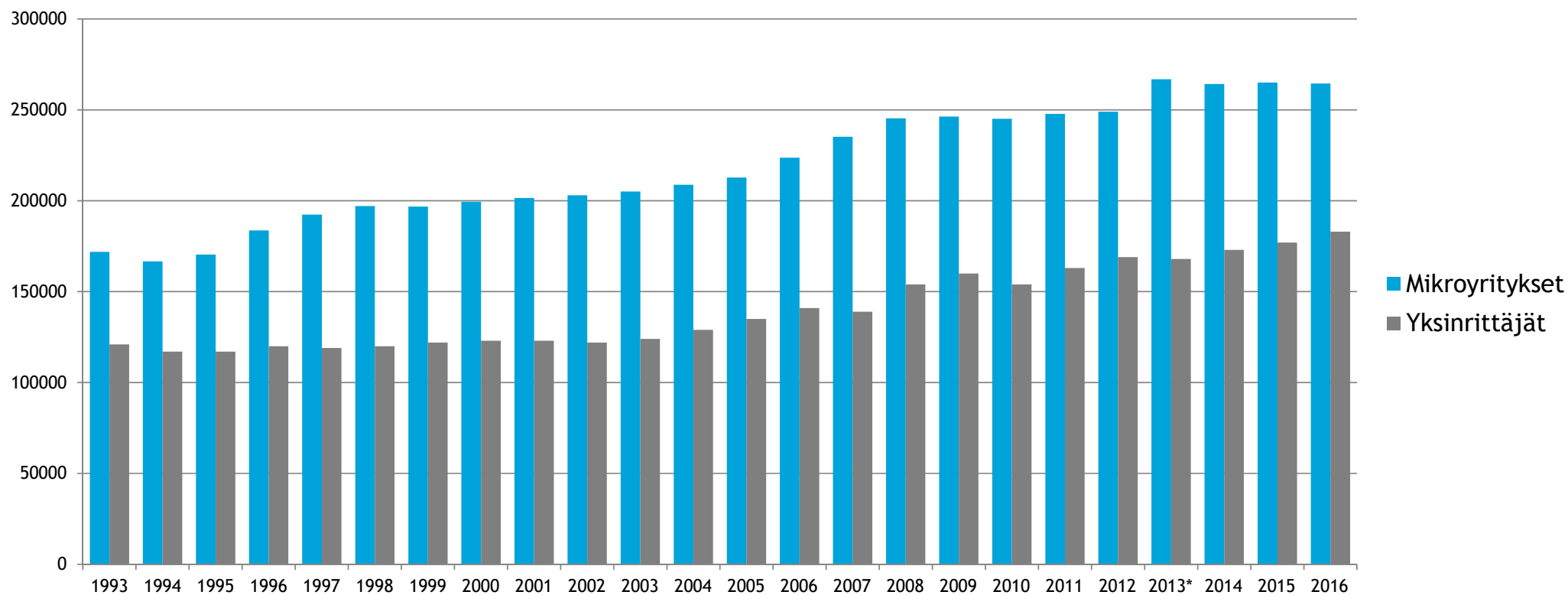
Lähde: Tilastokeskus 2016

Työnantajayritysten määrä on kasvanut (1,5- htv)

Lähde: Tilastokeskus

Mikroyritysten määrä kasvaa nopeasti

* Vuonna 2013 yritysten tilastointikriteerit muuttuivat

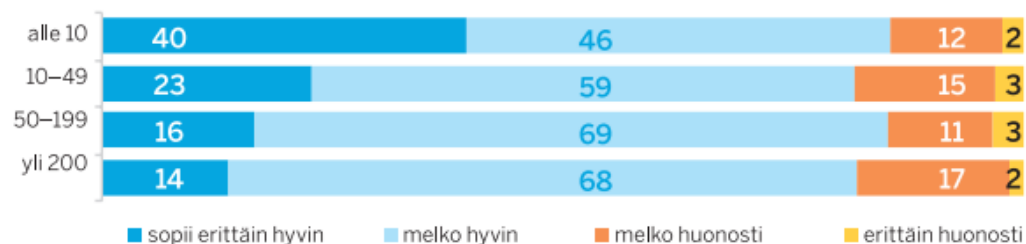
Lähde: Tilastokeskus

Työnantajat pääasiassa yleissitovaa ja vapaata kenttää

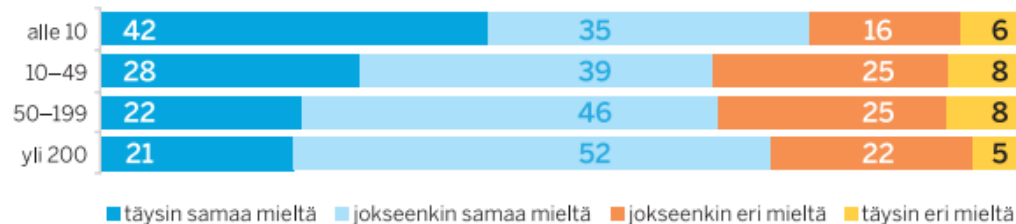

Pienissä yrityksissä on vahvin luottamus ja avoimuus

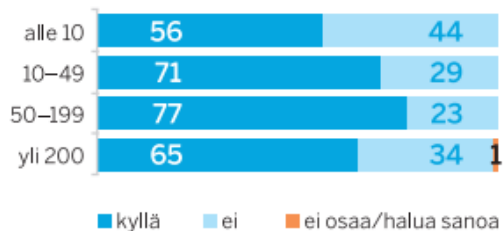
Työntekijöiden ja johdon väliset suhteet ovat avoimet ja luottamukselliset, %

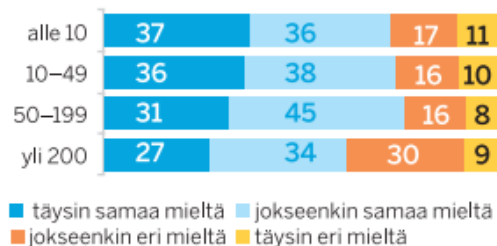
Työpaikalla välitetään tietoja avoimesti, %

Onko ammattiyhdistyksen, toimihenkilöjärjestön tai vastaavan ammattiliiton jäsen, %

Voi olla varma työpaikan säilymisestä, %

Taulukko 17. Edunvalvonnan piirissä olevien järjestäytymisaste vuosina 1989, 1994, 2001, 2004, 2009 ja 2013.

	1989	1994	2001	2004	2009	2013
Ay-jäseniä	1901000	2064000	2082000	2107117	2148403	2157026
Jäsenistön erityisryhmät	325000	386000	447000	526142	568748	642982
Edunvalvonnan piirissä	1576000	1678000	1635000	1580975	1579655	1514044
Palkansaajat ja työttömät	2193000	2137000	2298000	2292700	2343700	2345900
Edunvalvonnan piirissä olevien järjestäytymisaste	71,9	78,5	71,2	69	67,4	64,5

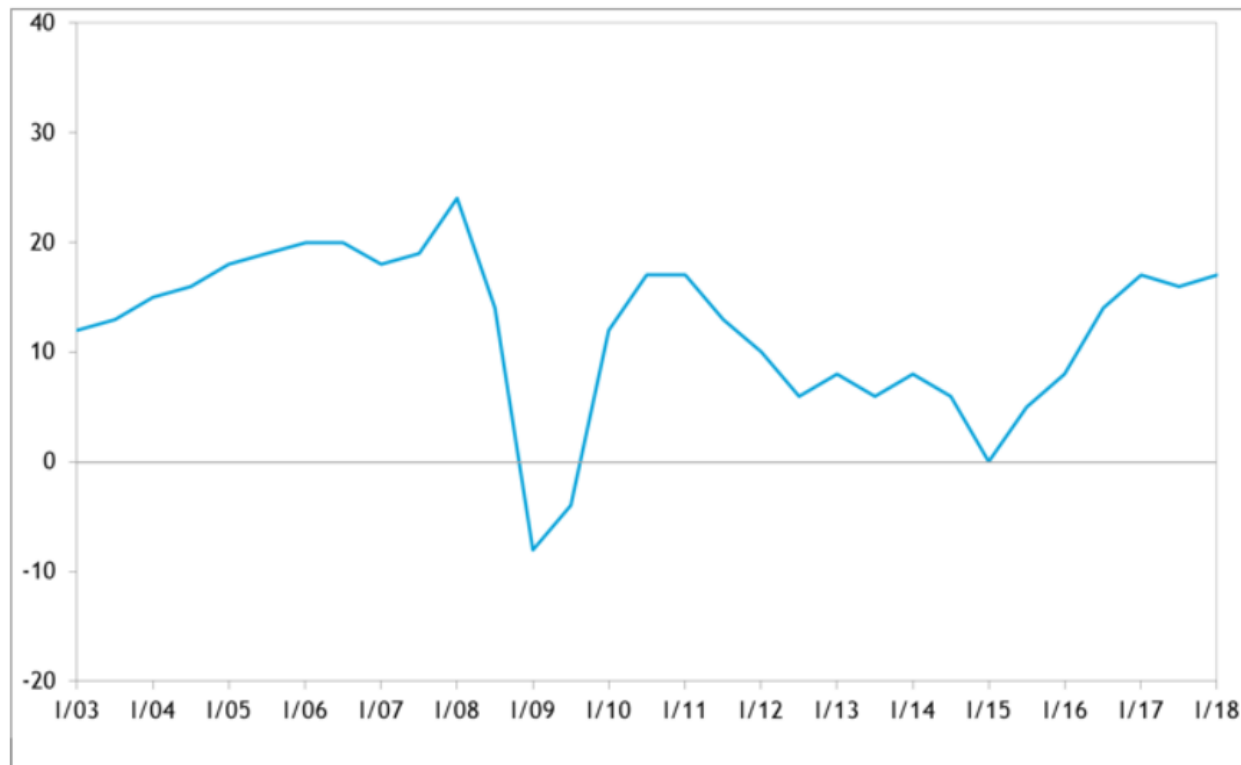
Lähde: TEM 2015

Lähde: Työolobarometri 2017

Pk-kentän rekrytointinäkymät ennallaan

Kuva 10: Henkilöstön määrän muutosodotukset, saldoluku

Taulukko 8: Odotukset henkilöstön määrän muutoksesta seuraavan 12 kuukauden aikana

Pk-yritykset ottavat uutta väkeä, mutta saldoluku ei ole noussut vuoteen.

Lähde: Pk-barometri 2/18 (ei julkaistu vielä)

Tarvitaan uusi työmarkkinaparadigma

Lähtökohtia:

Sovitaan vain
mandaatilla

Lakisääteinen toisin
sopimisen oikeus

Ei mitään
syrjintää

Ei sopimisen
kieltoja

Henkilöstö-
edustus

Työhön kannustava
sosiaaliturva

Minimiturva

Pienet ensin
-periaate

Uudistettu
työrauasäntely

Mitä pitää tehdä?

1. Annetaan työpaikoille sopimisen vapaus ja toisin sopimisen oikeus.
  - Esimerkiksi poikkeavat palkkaus- tai työaikajärjestelmät sekä mahdollisuus ennakoida, jos yrityksen talous on notkahtamassa (eri asia kuin ns. kriisisopiminen).
  - Annetaan kaikille oikeus osallistua henkilöstöedustajan valintaan.
  - Vahvistetaan henkilöstöedustusta tasapuolisen sopimisen turvaamiseksi.
2. Poistetaan työlainsäädännöstä järjestäytymättömien sopimisen kiellot (45).
3. Helpotetaan mikroyritysten henkilöperusteista irtisanomista.
  - Asiallinen ja painava syy Asiallinen tai perusteltu syy.
4. Kevennetään yleissitovuutta, rajataan se minimipalkkoihin.
5. Nostetaan alv:n alarajaa pienyrittäjyyden helpottamiseksi.
6. Työelämän sääntelyn uudistaminen ja pakottavuuden keventäminen.
7. Uudistetaan perhevapaajärjestelmä huomioiden yrittäjyys.

Taustatietoja

Työehdot Suomen kilpailijamaissa

	Koeaika	Määräaikainen työsopimus	Irtisanominen	Sunnuntaityö *	Ylityö **	Paikallinen sopiminen	Työllisyysaste	Työttömyysaste
Suomi	4 kk (6 kk alkaen 1.1.2017)	Perusteltu syy (pl. pitkäaikaistyötön)	Asiallinen ja painava syy	- Sunnuntaina tai kirkollisena juhlapäivänä saa teettää työtä vain, jos sitä laatusa vuoksi tehdään säännöllisesti mainittuina päivinä tai jos siitä on työsopimuksella sovittu taikka jos työntekijä antaa siihen erikseen suostumuksensa. - Säännöllisenä työaikana tehdystä sunnuntaityöstä on maksettava 100 prosentilla korotettu palkka.	- Vuorokautisen säännöllisen työajan ylittävältä kahdelta ensimmäiseltä työtunnilta 50 % ja seuraavilta 100 % korotettu palkka. - Viikoittaisen säännöllisen työajan ylittäviltä työtunneilta on maksettava 50 % korotettu palkka.		69,8	8,4
Ruotsi	6 kk	- Ei varsinaisia vaatimuksia - Ajallinen maksimikesto 2 v viiden vuoden ajanjaksolla	Asiallinen peruste	- Sunnuntaityön korvauksesta ei ole säädetty lailla. - Jos TES:issä ei määrätty sunnuntaikorvauksesta, on sunnuntai tavallinen työpäivä.	Ei laissa määriteltyä yleistä korvausta	- Ei TES yleissitovuutta - Ei minimipalkkaa - Käytännön palkkaratkaisut sovitaan yritystasolla	76,9	6,4
Saksa	6 kk	- Ei tarvita perustetta jos kesto ei ylitä 2 vuotta - Voidaan uudistaa tänä aikana 3 kertaa - Uusilla yrityksillä ajanjakso pidennetty 4 vuoteen	- Irtisanomislainsäädäntö soveltuu yli 10 hengen yrityksiin - Asiallinen peruste	- Ei erillistä sunnuntaityökorvausta. - Vähintään 15 sunnuntaita vuodessa annettava vapaaksi. - Jos sunnuntai on työpäivä, on annettava korvaava vapaapäivä.	Ei laissa määriteltyä yleistä korvausta	- Yleissitovuuden merkitys olematon (edellyttää työministeriön hyväksyntää) - Toimialakohtaisissa työehtosopimuksissa avoimilausekkeita	75,4	3,6
Tanska	3 kk	Hyväksyttävä ja perusteltu syy	- Ei laissa määriteltyjä perusteita - Ei saa kuitenkaan irtisanoa syrjivien perusteiden	- Viikottainen vapaa-aika työaikadirektiivin mukaisesti (1 pv/vk) - Kansallisina vapaapäivinä tehdystä työstä 100 %:lla korotettu palkka	Ei laissa määriteltyä yleistä korvausta	- Ei TES yleissitovuutta - Ei minimipalkkaa - Palkka- ja työehdoista sovitaan toimiala- ja yrityskohtaisesti - Vain 17 prosentilla yksityisen sektorin työntekijöistä palkanmuodostus tapahtuu liittotason neuvottelujen perusteella	74,3	5,6

* Työaikadirektiivissä ei ole määräyksiä sunnuntaityöstä. Esimerkiksi Saksassa, Ruotsissa, Tanskassa ja Isossa-Britanniassa sunnuntailta ei makseta erillistä lisää.

** Työaikadirektiivi säätelee enimmäistyöaikaa ja lepoaikoja, ei määrittele ylityökorvauksia.
Ylityökorvaukset eräissä muissa maissa:
Alankomaissa ei määriteltyä korvausta.
Virossa ja Itävallassa 50 % korotus.
Ranskassa 25 % korotus ensimmäiseltä 8 tunnilta, sen ylittävältä ajalta 50 % korotus.

Esimerkkejä sopimisen kielloista

TYÖSOPIMUSLAKI 13 luvun 7 §

- 1:5 työsuhteen kestosta riippuvat työsuhte-etuudet
- 2:5 lisätyön tarjoamisvelvollisuus osa-aikatyöntekijälle
- 2:11 sairausajan palkka
- 2:13 palkanmaksuaika ja -kausi
- 5:2 lomautuksen perusteet
- 5:3 lomautuksen ennakkoselvitys ja työntekijän kuuleminen
- 5:4 lomautusilmoitus
- 5:7 työnantajan oikeus vähentää lomautusilmoitusajan palkka irtisanomisajan palkasta
- 6:6 takaisinottovelvollisuus
- 7:4 työn tarjoamisvelvollisuuden alueellinen laajuus
- 7:13 työllistymistä edistävä valmennus tai koulutus
- 9 luku työsopimuksen päättämismenettely

VUOSILOMALAKI 30 §

- Lomakausi
- Vuosilomapalkan ja lomakorvauksen laskeminen ja maksaminen
- Talviloman sijoittaminen muuhun sovittuun työajan lyhennykseen
- Säästövapaa
- Toistuvasti määräaikaisten sopimusten työskentelevän oikeus vapaaseen (8.2 §)
- 12 arkipäivää ylittävän loman jakamisen pidettäväksi yhdessä tai useammassa jaksossa
- Työssäolon veroinen aika (kunhan lakisääteistä vastaava loma toteutuu; puolipakottavuus ei koske perhevapaita työssäolon veroisena aikana)

Esimerkkejä sopimisen kielloista

TYÖAIKALAKI 40 §

- 4 § työajan käsite
- 5 § varallaoloaika
- 13.2 § liukuma-ajan kesto
- 15.2 § lyhennettyä työaikaa koskevan sopimuksen kesto
- 22 § lisä- ja ylityöstä maksettava korvaus
- 23 § lisä- ja ylityökorvaus vapaa-aikana
- 24 § työsopimuksen päättyminen kesken tasoittumisjakson
- 25 § lisä- ja ylityökorvauksen perusosan laskeminen
- 26.1 § yötyön teettäminen
- 27 § vuorotyö ja yövuorot jaksotyössä
- 28 § päivittäiset lepoajat
- 29 § vuorokausilepo
- 30 § moottoriajoneuvon kuljettajan vuorokausilepo
- 31 § viikoittainen vapaa-aika
- 32 § viikoittaisesta vapaa-ajasta poikkeaminen
- 33 § sunnuntaityö
- 34 § työajan tasoittumisjärjestelmä
- 35 § työvuoroluettelo

Yrittäjägallup huhtikuu 2017

10.4.2017

Kantar TNS Oy

Jaakko Hyry

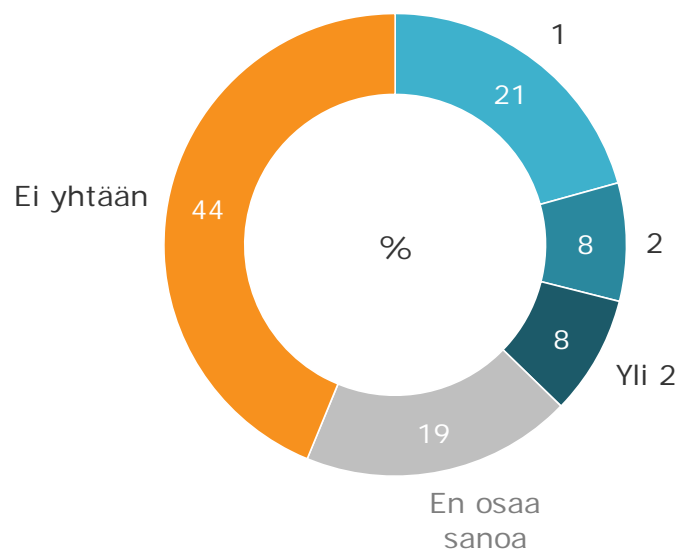
t. 220108254

Pk-yrityksistä 37% olisi valmis palkkaamaan uusia työntekijöitä, jos henkilöperusteista irtisanomista helpotettaisiin.

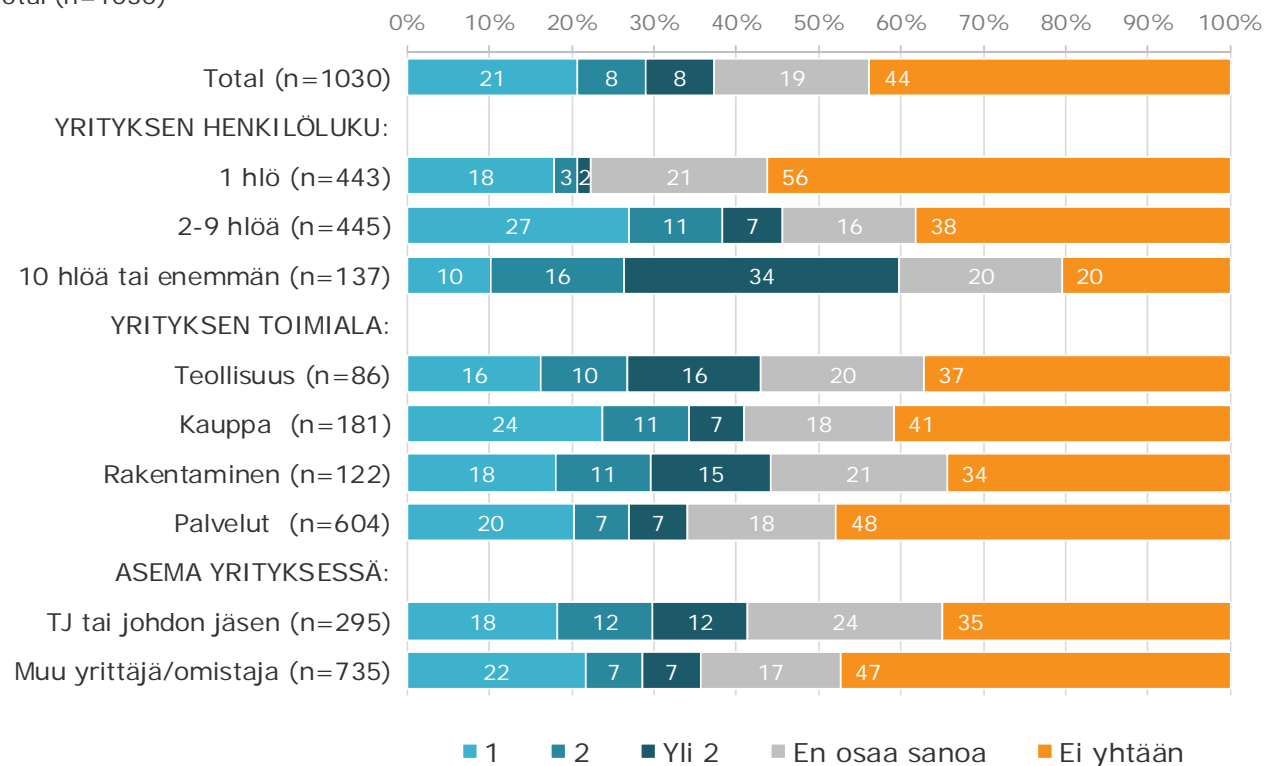
Kuinka monta uutta työntekijää palkkaisitte jos henkilöperusteista irtisanomista helpotettaisiin?

Total (n=1030)

Kuinka monta uutta työntekijää palkkaisitte jos henkilöperusteista irtisanomista helpotettaisiin?

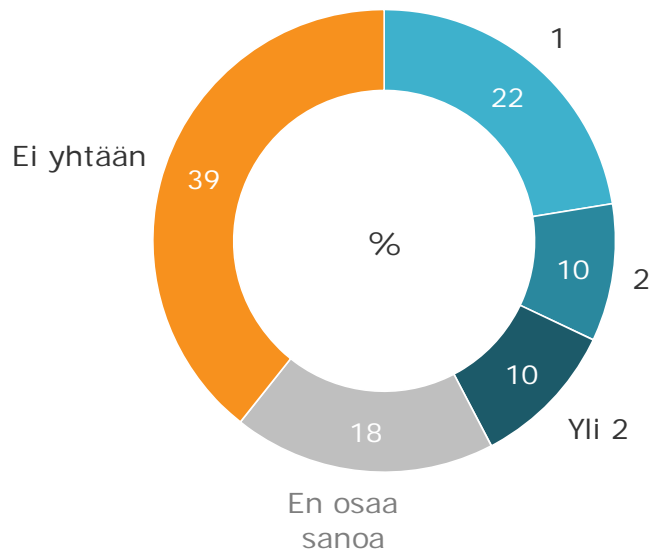
Total (n=1030)

Pk-yrityksistä 42% olisi valmis palkkaamaan uusia työntekijöitä, jos työehdoista voisi sopia työpaikalla, myös työehtosopimuksista poiketen.

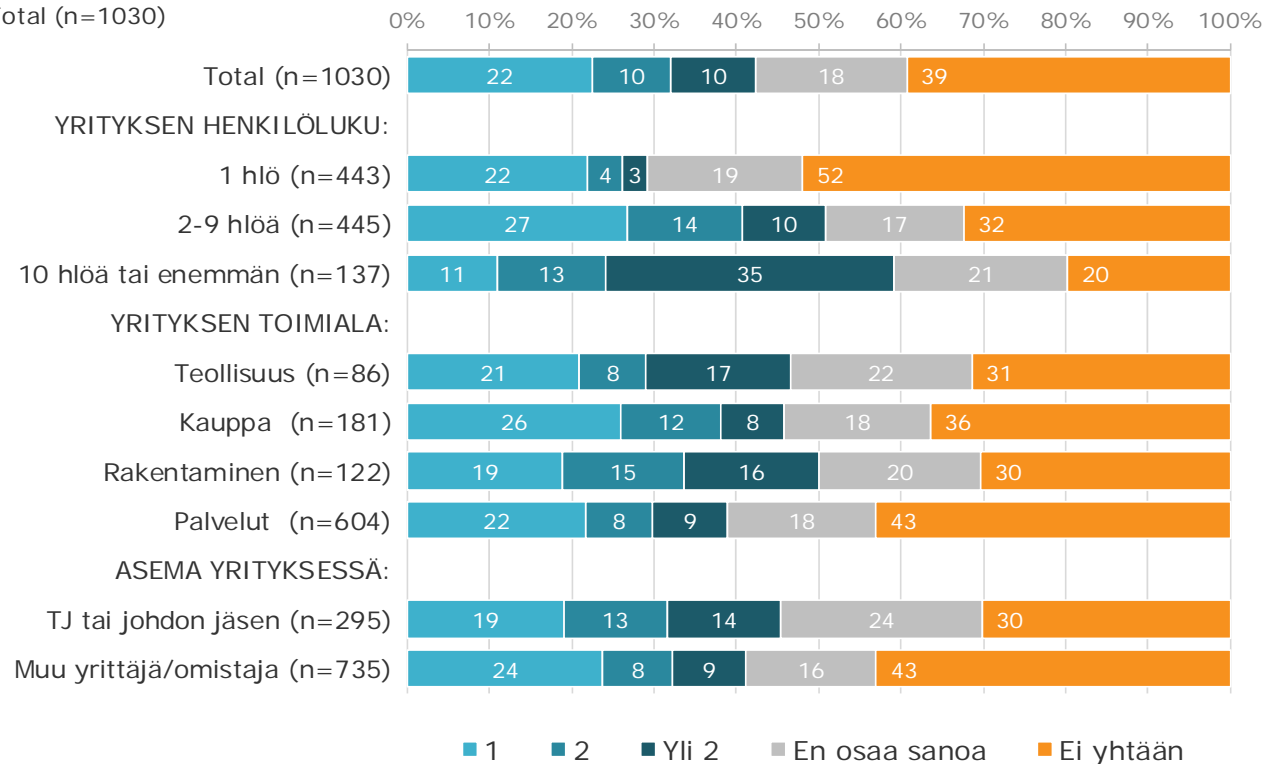
Kuinka monta uutta työntekijää palkkaisitte, jos voisitte sopia työehdoista työpaikalla – myös työehtosopimuksista poiketen?

Total (n=1030)

Kuinka monta uutta työntekijää palkkaisitte, jos voisitte sopia työehdoista työpaikalla – myös työehtosopimuksista poiketen?

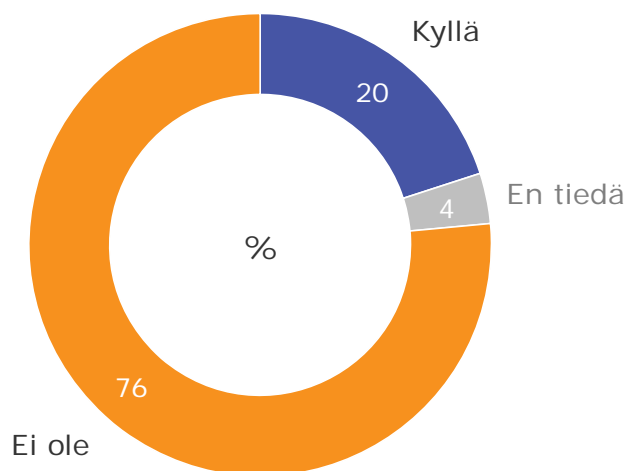
Total (n=1030)

Viidenneksessä järjestäytyneistä pk-yrityksistä on ammattiliittoon kuuluva luottamusmies, määrä on 3% kaikista pk-yrityksistä.

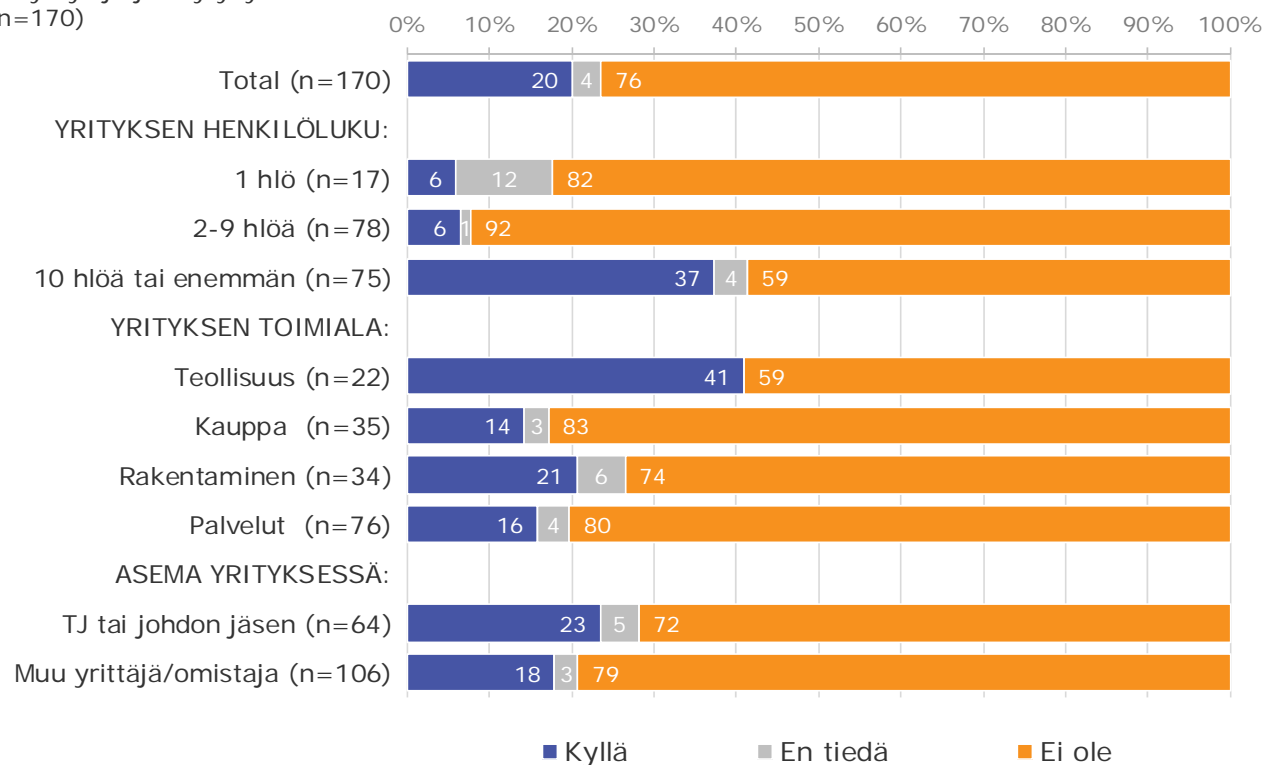
Onko yrityksessänne ammattiliittoon kuuluva luottamusmies?

jos yritys järjestäytynyt...
(n=170)

Onko yrityksessänne ammattiliittoon kuuluva luottamusmies?

jos yritys järjestäytynyt...
(n=170)

KANTAR TNS.

Luottamuspuntari

Tammikuu 2018

Kantar TNS

Jaakko Hyry

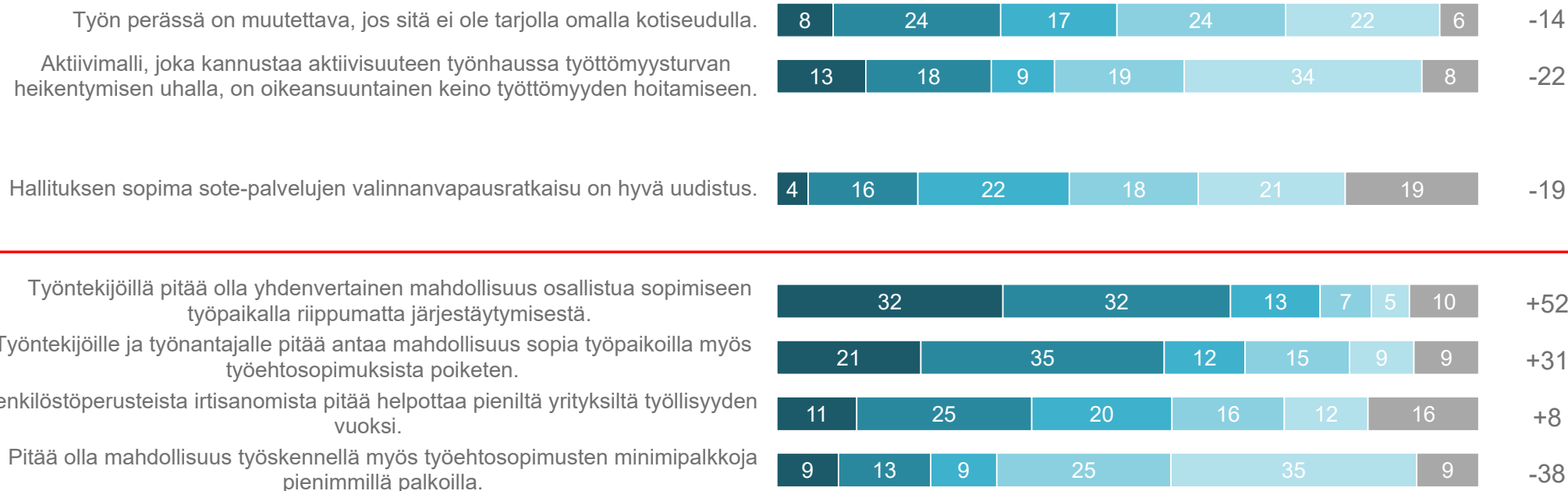
KANTAR TNS.

 Yrittäjät
Yrittäjät

Väittämät, kaikki vastaajat (N=1031)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien väittämien kanssa

Samaa mieltä ja eri mieltä olevien vastausten erotus (%-yks.)

■ Täysin samaa mieltä ■ Jokseenkin samaa mieltä ■ Ei samaa eikä eri mieltä ■ Jokseenkin eri mieltä ■ Täysin eri mieltä ■ En osaa sanoa